

POLIITISESTI ja industria-
lisesti yhdistyneen köyhällis-
tön voimaa ei mikään mahti maa-
ilmassa kukista.

TOVERI

THE circulation of the Toveri
is greater than the combined
circulation of all other news-
papers printed in Astoria.

Lännen suomalaisen työväestön äänenkannattaja
ORGAN OF THE FINNISH WORKERS IN THE WESTERN STATES. THE ONLY FINNISH DAILY IN THE WEST

No. 4 Perjantaina, tammik. 5 p.—Friday, Jan. 5 KYMMEN ES VUOSIK. VOL. 10.—1917.

Linjalaiva 'Ivernia' upotettu

Ollut Engl. sotaväen kuljetuslaivana. Laivan keralla hukunut 150 miestä.

Lontoo, 4 p. tammik. — Amiraliteetti on ilmoittanut, että kuljetuslaiva Ivernia on vihollisen submariinin torpedoituina uupunut Välimerellä. Laivan mukana hukkuu 150 miestä.

Ivernia on Cunard-linjan matkustajalaiva, ollut käytännössä Atlannilla Amerikan ja Englannin välisessä liikkeessä ennen sotaa, mutta sodan kestäessä on sen hallitus ottanut sotaväen kuljetusta varten. Laiva oli 14,278 tonnin kantoinen.

Muita laivoja upotettu.

Lontoo, 4 p. tammik. — Laivaliiketoimisto on ilmoittanut upotetuksi 2,289 tonnin kantoisen norjalaisen höyrylaiva Britannian, englantilaisen 2,404 tonnin kantoisen höyrylaiva Craigin ja 587 tonnin kantoisen norjalaisen höyrylaiva Ellikin.

Suuri höyrylaiva karilla.

Lontoo, 3 p. tammik. — Laivaliiketoimisto on ilmoittanut, että Leyland laivayhtiön 6,395 tonnin kantoinen rahtilaiva Nestorian on ajanut karille ja tuhotunut. Laivan miehistö on pelastunut. Laiva oli matkalla Galvestonista Liverpooliin, ollen lähtenyt edelläänmainitusta amerikkalaisesta satamasta joulukuun 13 p. Sensuri on estänyt mainitsemasta paikan, jossa merionnettomuus on tapahtunut.

Sotalaiva Veriten torpedoitu juttu julistettu valheelliseksi.

Pariisi, p. tammik. — Laivastoministeristö on julkaisut lausunnon, jossa ilmoitetaan valheelliseksi saksalaisten tiedonantokoskien ranskalaisista sotalaiva Veritea. Saksalaiset ilmoittivat torpedolla pahoin vaurioitaneensa sanottua laivaa Maltan saaren lähellä Välimerellä.

ELINKUSTANNUKSET KOHOAVAT HUIMAAVASTI

Washington, D. C., jouluk. 4. Ravintoainehien hinnat, jotka ovat, kuten tunnettu, kohonneet alituisesti, "hyppäsivät" ylös neljä pros. lokak. 15 p:stä marrask. 15 p:ään välisellä ajalla, siis yhdessä kuukaudessa. Tämä käy selvälle työdeparamentin tilastointomiston taulukoista. Häränliha, savustettu sianliha, kinkku, riisi, kahvi ja tee olivat jokseenkin entisissä hinnoissa; mutta perunat nousivat 21 pros.; muna ja jauhut 13 pros., pavut 11 pros.; laardi 10 pros. ja useat muut ruokatarvat samassa suhteessa.

Erikoinen, New Yorkin elinkustannuksia koskeva taulu osoittaa ruokatarvainten hintojen kohooneen suuresti viime vuoden ajalla. Esim. perunain hinta nousi 103 pros.

Neuvottelut mexicolais-ten kanssa ajetaan lopettaa

Washington, D. C., jouluk. 4. — Mexicolais-amerikkalaisen komissionin neuvottelut näiden maiden suhteiden järjestämisestä rääkivät alkavan olla lopussa, vaikka mitään sanottavia tuloksia ei ole näkyvissä. Kenraali Carranza on ilmoittanut hylkäävänsä komissionin äskettäin laatiman sopimus ehdotuksen, ja amerikkalaiset ovat jättäneet vastauksensa sen johdosta. Presidentti Wilsoninkin kerrotaan olevan sitä mieltä, että neuvottelut eivät tuota tuloksia. Komissionerit ovat neuvooneet presidenttiä itse harkitsemaan missä määrin ja milloin amerikkalaisjoukkoja on vedettävä pois Mexicosta ja rajalta, ja järjestämään muita asioita diplomaattisilla y.m. teillä niinkuin hän parhaiten voi.

HIRMU MYRSKY SURMANNUT PALJON KOULULAPSIA

Muskogee, Okla., tammik. 4. — Hirumyrsky hävitti erään koulun noin 7 mailin päässä Blockerista, Okla., tänään puolen päivän tienoissa, surmaten viisitoista koululasta.

Maanjäristys Alaskan rannikolla

Seattle, Wash., tammik. 4. — Washingtonin yliopiston seismografi osotti elien aamulla hyvin tuntuva, joskin vähemmän ankaran maanjäristyksen noin 2,000 mailia pohjoiseen, todennäköisesti Alaskan rannikolla, alkaen klo 11:07, ollen korkeimmillaan klo 11:16 ja päättyen klo 11:20.

Auto-onnettomuus Portlandissa

Portland, Ore., tammik. 4. — Yksi nainen, neiti Lillie Luscher, kuoli ja toinen, neiti Rosalie Luscher, ehkä kuolettavasti loukkaantui täällä tänään iltapäivällä, kun katuvaunu Estacadan linjalla törmäsi autoon, jolla he, muutamien muiden keralla, ajoivat.

Sotatoimet Rumanianissa

Petari, 4 p. tammik. — Venäjän sotaväen on ilmoittanut, että Karpaattien vuoristossa Botochun tienoilla venäläiset ovat tehneet onnistuneen hyökkäyksen saksalais-itävaltalaisien asemaa vastaan ja saaneet 600 sotavankia, 3 tykkiä ja 16 kuuluruiskua saaliiksi.

Berlin, 4 p. tammik. — Virallisesti on ilmoitettu, että Dobrudjassa Matchinin ja Jijiulain valloituksessa otettiin vangiksi 1,000 venäläistä. Venäläiset puolustivat asemiaan itsepintaisesti, mutta heidät karkoitetiin pois kiivaan otellun järeästä.

Kreikan ja liittoutuneitten välit kiristävät.

Lontoo, 4 p. tammik. — Ateenasta saapuneet tiedot kertovat, että Kreikan-kysymys ei ole parantunut. Kuningas Konstantin väittää, ettei hän voi myöntää liittoutuneitten vaatimuksiin, koska ne ovat sellaiset, että niiden myöntäminen saisi suuren osan kreikkalaisista hyökkäykseen Kreikan hallitsijahuonetta vastaan.

Liittoutuneet saartavat Kreikan satamia ja saartoa ei ole luvattu lieventää ennenkuin Kreikan hallitus taipuu liittoutuneitten vaatimuksiin.

Oikeus paheksuu akkavaltaa Englannin armeijan johdossa

Lontoo, tammik. 4. — Naisten sekaantuminen armeija-asioihin, vieläpä itse päällikkökunnan järjestelyyn, Englannissa on aiheuttanut skandaalin, jolle eräs oikeusjuttu antoi siivet. Seuranmailla on vallon ihmeissään sen johdosta ja jonkunlaista kummastusta näyttää se aiheuttaneen tavallisenkin yleisön joukossa.

Juttu sai alkunsa siitä että eräs luutnantti Patric Barrett valitti Mrs. William Cornwallisin Westin (Plessin prinsessan ja Westminsterin herttuattaren äiti) vaimoneen häntä ja kerskuneen omaavansa suuren vaikutusvallan armeijan päällikkökunnan keskuudessa. Tutkimus-oikeus on antamassaan lausunossaan katkerasti moittinut "juttuun sekaantunutta naista" ja moittinut myöskin kenraaleja Cowania ja McKinnonia sekä everstiulunnantti Delme-Radcliffea heidän menettelynsä johdosta. Monen muun korkean upseerin, m.m. kenntämaršalkka Sir John Frenchin, nimi mainitaan asian yhteydessä.

Huikea ravinnonpuute vankileireillä Saksassa

Haagi, 4 p. tammik. — Associated Pressin kirjeenvaihtajat ovat hankkineet sairauden tähden takaisin palautetuilta belgialaisilta kertonut oloista työpaikoilla, joissa saksalaiset käyttävät Belgiala kuljetettuja siviilimiehiä. Palautetut kertovat työtausta olleen pakotyöläisten elämä kauheaa kärsimystä ravinnonpuutteen ja ankaran työn tontien tähden. Belgialaiset karkoitettiin saivat klot aamulla kuppilisen jotakin viljasta keitettyä lientä, 12 päivällä annettiin kuppi soppaa ilman mitään muuta ruokaa, klo 3 iltapäivällä annettiin 250 grammaa mustaa leipää ja illalliseksi samallainen annos soppaa kuin päivälliseksi. Kaikki miehet kärsivät ankarasti kurjasta ravinnosta ja heikommat sairastuivat kohta. Kuolemantapaukset olivat jokapäiväisiä. Ensimmäisellä viikolla oli kaksi tullut hulluksi. Yksi karkoitettu ammuttiin kuoliaksi kun yrityi karata.

Kun erään kuolleen työläisen hautajaisiin pääsi läheisellä sotilasvankien leirillä pidetty sotilassaitav työlläiset tietää, että vankueudessa oleville sotilaille oli annettu parempaa ruokaa ja parempaa kohtelua kuin väkivallalla tuotetuille työläisille.

Anarkismi huuto Engl. ja Norjan välit kireät

Lontoo, 4 p. tammik. — Exchange Telegraph tiedonantotoimisto on saanut tietää, että Norjassa sanomalehdistö ja yleinen mielipide on katkera Englantia vastaan sen johdosta, että Englanti on kieltänyt hiilenvienon Norjaan. Kristianiassa ilmentyvä Norste Intelligenszler on kertoossaan Norjan puolelta Englannille annettua vastauksesta vakuuttanut, että Norjalta on tehty selväksi, että Norja uskollisesti puoleutuu muusperiaatteilleen tulee puolestaan kieltämään kalojen ja muun tavaran Norjasta Englantiin viennin. Toiset norjalaiset lehdet tietävät vakuuttaa, ettei Norjassa tulla hiilenviennistä karsimään ja että Englannin kiello kaikkein ensiksi tulee pysäyttämään Norjan ja Englannin välisen laivaliikenteen.

"valttina" Mooney-jutussa

Oikeudenkäynti muodostumassa laajaksi ja katkeraksi.

San Francisco, Cal., tammik. 3. — Toinen rikosjuttu viime heinäkuun 22 p:nä täällä tapahtuneen pommitusräjähdyskunnan johdosta, jossa räjähdyskassa 10 henkilöä kuoli ja 40 loukkaantui, alkoi täällä tänään. Thomas J. Mooneyn ollessa vastaajan paikalla ja new-yorkilaisen W. Bourke Cockranin johtaessa puolustusta.

Tuomarina on ylemmän oikeuden tuomari Franklin A. Griffin ja tuottajina tulevat esiintymään piirilakimiehet Fickert, Brennan ja Cunha. Mooneyn päälakimiehen avustajina tulee olemaan Maxwell McNutt, San Franciscosta ja Frank L. Mulholland, Toledosta, O.

Akuvallistuksista päättäen näyttää tämä juttu muodostuvan vielä katkerammaksi kuin oli Warren K. Billingsin juttu, puolustajain väittämän mukaan, tuomio langetettiin ristiäisten ja tekaistujen todistusten perusteella. Puolustuslakimiehet tuovat kaikilla kuuloisilla kyyvillä vastustamaan ammattivalamiesten käyttöä, joka tällaisissa oikeuksissa on ollut niin yleistä, sekä yleensä sellaisen valamiehistön muodostamista, jossa n.s. "avoimen työpajan" miehet saavat tilaisuuden kostaa järjestyneen työväestön hyökkäykset heidän riistovapauttansa vastaan.

Mullholland on masinistin Kansainvälisen Yhdistyksen lakimies. "Vastustatteko anarkisteja?" kysyi lakimies Cockran tehtaalla Edward S. Lowryta, jota syyttäjäpuoli koetti istuttaa valamieheksi.

"Kyllä", myönsi Lowry, mutta selitti sitten hän voisi رهلlessly harkita Mooneyn juttua, huolimatta siitä, että syyttäjäpuoli — puolustajain väittämän mukaan — on sanomalehdistön kautta y.m. keinoin koettanut maataa syytetty "anarkisteiksi". Lowrysta ei kuitenkaan tullut valamiestä.

Syyttäjäpuoli keksinyt uuden "sensatsioonin".

Osottaakseen syytettyjen mukana olevan "anarkistijoukkoa", tai synnyttäkseen epäluuloja heitä kohtaan, toimitutti syyttäjän puolelta viime lauantaina etsiskelyn tällaisen anarkistijoukon "The Blastin" toimistossa. Lehdin nitet, osoteltuelot, käsikirjotukset ja muut paperit takavarikoitiin, ja piirisyttäjät Fickert kiiruhti huutamaan niiden paperien sisältävän paljon syyttäjäpuolelle edullista. Näitä kirjoja koetaan kävttää todistuksina, sanoi hän.

Salapoliisit ovat myös löytäneet piirisyttäjän apulaisen, Brennanin, automobiiliin, joka hänetä varastettiin (?) Warren K. Billingsin juttu aikana siinä olleine "tärkeine asiakirjoineen", jotka kuulema ovat kadonneet. Koneparka oli ajettu ojaan ja sen denderi oli väännyt. Vaikka "rukki" oli lukossa olivat kuljettajat saaneet sen liikkeelle lyhentämällä sähkövirtaa. Näitä seikkoja aikoo syyttäjäpuoli "kosketella" tässä jutussa.

Kolme kalastajaa hukunut rajassa myrskyssä

Seattle, Wash., tammik. 3. — Jättiläisaallon kuohahtaessa kuunar Sumnerin yli kun tuo laiva oli rajun länsimyrskyn runneltava Cape Ommaneyn kohdalla Alaskan halibut-vesillä jouluk. 3 p:nä, seattlelaiset kalastajat Ivan Johansen, Ira Atwood ja Ole Harum yörähtivät mereen ja hukkuivat. Sumner saapui Seattleen viime yönä noilta pohjoisilta vesiltä ja aluksen kapteeni, M. J. Rolie, antoi edelläolevan kertomuksen mainittujen miesten kohtalosta.

Levottomuus Venäjällä yltyy yhä

Moskovassa mellakoissa surmattu yli 100 henkeä.

Berlin, 4 p. tammik. — Tukholmasta saapuneet tiedot kertovat Venäjällä vallitsevan yleisen tyytymättömyyden, joka on Moskovassa puhjennut verisiin mellakoihin. Mesteleistä Moskovassa ei Venäjän sensuri ole laskeut seikkaperäisiä tietoja, mutta tiedetään meteileissä surmatun yli 100 henkeä. Poliisi on melleitten puhjettua ollut voimaton hallitsemassa kansaa ja paikalle kutsuttu sotaväki kieltäytyi ampumasta väkijoukoon antaan siten yllykettä metelöitsijöille. Mellakoitten järeästä on suuri joukko ihmisiä vangittu. Keromusten mukaan on vangittujen joukossa Moskovon poliisikunnan päällikkö Ischelmakov ja ruhtinas Lvov.

Duumassa on yhtenäen vaadittu hallitukselta selostuksia Moskovon tapahtumien johdosta

Pietarissa tapahtuu poliittisia salaperäisiä murhia.

Pietarissa on salaperäisellä tavalla kadonnut tietämättömiin Duuman jäsen, edsmies Jollos ja otaksutaan hänen tulleen murhattuksi, sillä hänen katoamisestaan on pitkäaikoa aika.

Oikeusministeri eronnut.

Muitten selkkausten lisäksi on ilmoitettu, että Venäjän oikeusministeri Makaroff on eronnut ja hänen tilalleen on nimitetty senaattori Dobrovolsky.

Kaivosonnettomuus

Dillon, 4 p. tammik. — Pittsburg-Idaho kaivantoyhtiön kaivannossa Gilmoressa Idahossa ilmoitetaan 400 jalkaa syvällä tansanteella tapahtuneen gasoliinisaaliön räjähdys, joka on sulkenut kaivantoon 13 kaivosmiestä. Noin 100 miehen joukko on työskentelemässä saadakseen tunnelin aukaistuksi. Kolmen miehen ruumiit on löydetty.

Länsi-Canadian hiilenkaivajat eivät unohda palkkavaatimustaan

Fernie, B. C., tammik. 2. — Gladstonen paikallisunionin sunnuntaina tekemän päätöksen mukaisesti hiilenkaivajat menivät tänään työhön kuten ennenkin. He ovat luvanneet jatkaa työskentelyä tammik. 15 p:ään, odottaen mihiin toimenpiteisiin, jos mihiinkään, hallitus ryhtyy hankkiakseen heille palkkorotuksia.

So v innonneuvotteluja Portlandin laivanrakentajien lakossa

Portland, Ore., 4 p. tammik. — Laivanrakentajien lakossa mainittavana käänteenä on pidettävä, että Northwest Steel Co:n ja lakkolaisten välillä on saatu aikaan sovinnonneuvottelu. Neuvottelussa yhtiön isännistö edeltäpäin kieltäytyi virallisesti hyväksymästä unionia, mutta neuvotteluihin työläisiä edustamaan valituksi saa tulla union jäsenet, jos työläisten enemmistö niin tahtoo, sekä saavat työläisten edustajat kutsua itselleen neuvotteluun neuvoo-antavaksi jäseneksi jonkun henkilön, kenen tahto-va joka ei ole yhtiön palveluksessa ja vaikkapa metallityöläisten union virkailijaksi.

Willamette yhtiön isännistö on sitä vastaan kieltäytynyt kokonaan neuvottelemasta minkään sellaisen työläisten edustajien kanssa, joiitten keralla on union johtomiehiiä taikka union jäseniä vaikkapa vaan neuvoo-antavina.

Kaksi pannuseppää, D. H. Guy ja C. E. Wymore ovat vangittu syytettynä rikkuriksi jääneen pannuseppien apulaisen I. S. Gill'in kurikoimisesta. Molemmat miehet ovat vapaina \$100 takauksella.

Levottomuus Venäjällä yltyy yhä

Moskovassa mellakoissa surmattu yli 100 henkeä.

Berlin, 4 p. tammik. — Tukholmasta saapuneet tiedot kertovat Venäjällä vallitsevan yleisen tyytymättömyyden, joka on Moskovassa puhjennut verisiin mellakoihin. Mesteleistä Moskovassa ei Venäjän sensuri ole laskeut seikkaperäisiä tietoja, mutta tiedetään meteileissä surmatun yli 100 henkeä. Poliisi on melleitten puhjettua ollut voimaton hallitsemassa kansaa ja paikalle kutsuttu sotaväki kieltäytyi ampumasta väkijoukoon antaan siten yllykettä metelöitsijöille. Mellakoitten järeästä on suuri joukko ihmisiä vangittu. Keromusten mukaan on vangittujen joukossa Moskovon poliisikunnan päällikkö Ischelmakov ja ruhtinas Lvov.

Duumassa on yhtenäen vaadittu hallitukselta selostuksia Moskovon tapahtumien johdosta

Taasen yksi skandaali miljoneeripiireissä

Philadelphia, 4 p. tammik. — Bernard W. Lewis, 38 vuotias miljoneeri ampui itsensä kun häntä tulivat salapoliisit vangitsemaan nuoren kauniin kuvanveistäjän mallin Miss Maizie Colbertin murhaan osallisuudesta. Miss Colbert löydettiin murhattuna joka päivä sitten ja salapoliisit pääsivät selville, että Lewis oli murhan tapahtumayönnä mennyt taloon, jossa Miss Colbert asui.

Kun salapoliisit saapuivat Lewisin asunnolle ja naputtivat velle kysyi Lewis pelästyneenä: "Kuka siellä?" Poliisit ilmoittivat tuovansa Lewisille tärkeän tiedon. Sen jälkeen huoneesta pian kuului revolverin laukaus ja kun oli murrettu aukko löydettiin Lewis kuolleena. Hän oli ampunut 22 caliberin revolverilla kuulaa päähänsä.

Villan joukko valmistellee uutta hallitusta

El Paso, Texas, tammik. 4. — Rosvokenraali Villan "puolueliiset" valmistelevat uutta hallitusta Mexicolle, odottaen kai lopulta pääseväänsä toteuttamaan suunnitelmaansa, kertovat yhdysvaltalaisille viranomaisille tänään saapuneet tiedot. Tärkeimpiä virkailijoita on jo nimetty, ja lakien kirjoittajia sekä pääkaupungin paikka on jo valittu.

Ankaria taisteluja on käynnissä villalaisten ja carranzalaisten välillä Horcasitadin ltona, noin 30 mailia etelään Chihuahua Citystä. Villan kerrotaan koettavan tunkeutua pohjoiseen päin. Kumpikin puoli käyttää tykkejä ja miessukkaa on suuri.

Villa saanut varusteita ja miehiä hii Yhdysvalloista!

El Paso, Tex., tammik. 4. — Manuel Ovhoa, Villan "kenraaleja", joka nykyisin maleksi 500 miehen kanssa Villa Ahumadan seuduilla, oli El Pasossa jouluk. 30 p:nä ostamassa villettejä, kenkiä y.m. varusteita miehilleen, kertoi eräs välityskauppias täällä tänään.

Rodriguez Quedo, toinen Villan "upseereja", joka myöskin on Villa Ahumadan lähistöllä, oli niirikään vierailut El Pasossa, erään Quevedosta saapuneen kirjeen mukaan, ja "onnistunut kuljettamaan 78 miestä (mexicolaisia) yli rajan", huolimatta siitä, että varusteiden hankinta ja värväminen on kieltetty.

Palvelijattaret vaativat parempia palkkoja

Duluth, Minn., 4 p. tammik. — Täällä on noin 100 jäsentä perustaneet palvelijattarien union ja union taholta tullee esitetyksi t.k. 15 p. emännille seuraavat vaatimukset:

Palvelijattarille \$20—\$25 kuukausipalkka palveluksesta kahden hengen perheissä ja \$25—\$30 sitä suuremmissa perheissä, 9-tuntinen työpäivä ja erikoinen 50 prosenttia korkeampi palkka ylitöystä, yksi päivä viikossa vapaata, hyvä ruoka ja tarpeeksi joka aterian aikana, tarpeeksi vaioisat ja ilmanvaihdolla varustetut makuuhuoneet.

Union sanotaan olevan I. W. W. liiton perustaman.